

OLGA KURHAJCOVÁ • PETER KURHAJEC

Nad evanjeliom

Liturgický rok **A**

OLGA KURHAJCOVÁ – PETER KURHAJEC

NAD EVANJELIOM

Nedeľné zamyslenia s príbehmi zo života

Liturgický rok A

www.horcicneznko.sk

Vydavateľstvo: Juraj Štefuň – GEORG, Žilina, www.kniharstvogeorg.sk

Text: Olga Kurhajcová, Peter Kurhajec 2021

Grafická úprava: Juraj Kačjak

Jazyková úprava: Elena Režná

S cirkevným schválením

Nihil obstat: ThLic. Jozef Šoška, cenzor Žilinskej diecézy

ISBN 978-80-8154-311-1

OLGA KURHAJCOVÁ • PETER KURHAJEC

Nad evanjeliom

Liturgický rok A

Nedeľné zamyslenia
s príbehmi zo života

HORČIČNÉ ZRNKÁ

OBSAH

PREDSLOV	7
VÝZVA NA BDELOSŤ (1. adventná nedeľa)	8
HLAS VOLAJÚCEHO NA PÚŠTI (2. adventná nedeľa)	11
JÁNOVE POCHYBNOSTI (3. adventná nedeľa)	16
S NARODENÍM JEŽIŠA KRISTA TO BOLO TAKTO (4. adventná nedeľa)	19
RODOKMEŇ JEŽIŠA KRISTA (vigília Narodenia Pána)	26
ÚTEK DO EGYPTA (sviatok Svätej rodiny).	32
PROLÓG (2. nedeľa po Narodení Pána)	35
POKÚŠANIA JEŽIŠA NA PÚŠTI (1. pôstna nedeľa).	38
PREMENENIE PÁNA (2. pôstna nedeľa)	42
JEŽIŠ A SAMARITÁNKA (3. pôstna nedeľa)	46
UZDRAVENIE SLEPÉHO (4. pôstna nedeľa)	50
VZKRIESENIE LAZÁRA (5. pôstna nedeľa).	55
NEDELA UTRPENIA PÁNA (Kvetná nedeľa).	60
VSTAL Z MŔTVYCH (nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania)	61
TOMÁŠ DIDYMUS (2. veľkonočná nedeľa)	64
EMAUZSKÍ UČENÍCI (3. veľkonočná nedeľa)	69
KRÁSNY PASTIER (4. veľkonočná nedeľa).	74
JA SOM CESTA, PRAVDA A ŽIVOT (5. veľkonočná nedeľa)	77
DUCH SVÄTÝ – ZÁSTANCA, TEŠITEL, DUCH PRAVDY (6. veľkonočná nedeľa)	80
OTČE! (7. veľkonočná nedeľa)	85
PÁNOV KRST (1. nedeľa cez rok)	88
HĽA, BOŽÍ BARÁNOK (2. nedeľa cez rok)	90
ĽUD BÝVAJÚCI V TEMNOTÁCH UVIDEL VEĽKÉ SVETLO (3. nedeľa cez rok)	93
BLAHOŠLAVENSTVÁ (4. nedeľa cez rok).	95
VY STE SOĽ ZEME (5. nedeľa cez rok)	100
NEPRIŠIEL SOM ZRUŠIŤ ZÁKON, ALE HO NAPLNÍŤ (6. nedeľa cez rok)	104

NEODPORUJTE ZLÉMU (7. nedel'a cez rok)	107
NEBUĎTE USTAROSTENÍ (8. nedel'a cez rok).	110
DOM NA SKALE A DOM NA PIESKU (9. nedel'a cez rok)	113
POVOLANIE MATÚŠA (10. nedel'a cez rok)	117
VYVOLENIE DVANÁSTICH (11. nedel'a cez rok)	121
NEBOJTE SA TÝCH, ČO ZABÍJAJÚ TELO (12. nedel'a cez rok)	127
KTO NEBERIE SVOJ KRÍŽ... (13. nedel'a cez rok)	131
ZVELEBUJEM ŤA, OTČE, PÁN NEBA I ZEME (14. nedel'a cez rok)	134
PODOBENSTVO O ROZSIEVAČOVI (15. nedel'a cez rok)	137
PŠENICA A KÚKOĽ (16. nedel'a cez rok)	140
PODOBENSTVÁ O POKLADE V POLI A O VZÁCNEJ PERLE (17. nedel'a cez rok)	143
VŠETCI SA NASÝTILI (18. nedel'a cez rok)	145
MALOVERNÝ, PREČO SI POCHYBOVAL? (19. nedel'a cez rok)	149
UZDRAVENIE DCÉRY KANAÁNČANKY (20. nedel'a cez rok).	153
NA TEJTO SKALE POSTAVÍM SVOJU CIRKEV A PEKELNÉ BRÁNY JU NEPREMÔŽU (21. nedel'a cez rok).	157
CHOĎ MI Z CESTY, SATAN! (22. nedel'a cez rok).	162
KEĎ SA TVOJ BRAT PREHREŠÍ, CHOĎ A NAPOMEŇ HO (23. nedel'a cez rok)	165
KOLKO RÁZ MÁM ODPUSTIŤ? (24. nedel'a cez rok)	168
NESPRAVODLIVÁ SPRAVODLIVOSŤ (25. nedel'a cez rok).	171
PODOBENSTVO O DVOCH SYNOCH (26. nedel'a cez rok)	175
PODOBENSTVO O ZÝCH VINOHRADNÍKOCH (27. nedel'a cez rok)	178
PODOBENSTVO O SVADBE KRÁLOVHO SYNA (28. nedel'a cez rok).	182
ODOVZDAJTE CISÁROVI, ČO JE CISÁROVO, A BOHU, ČO JE BOŽIE (29. nedel'a cez rok)	188
NAJVÄČŠIE PRIKÁZANIE (30. nedel'a cez rok)	192
ZÁKONNÍCI A FARIZEJI (31. nedel'a cez rok)	195
PODOBENSTVO O DESIATICH PANNÁCH (32. nedel'a cez rok)	199
PODOBENSTVO O TALENTOCH (33. nedel'a cez rok).	204
MNE STE TÝM (NE)UROBILI... (34. nedel'a cez rok)	208
POUŽITÁ LITERATÚRA	212

PREDSLOV

Hovorí sa, že ak vo farnosti pôsobí priemerný kňaz, ktorý si plní iba základné kňazské povinnosti, potom sú ľudia bezbožní. V prípade, že farár je horlivý, jeho veriaci sú nábožní. Iba ak kňaz je svätého života, vtedy sú horliví aj jeho farníci.

Kultúra a život preniknutý Božím slovom patria k základných predpokladom našej komunikácie s Pánom. Sv. Hieronym je autorom nehynúceho výroku: „Kto nepozná Písmo, nepozná Krista.“ Ťažko si vieme predstaviť horlivého kresťana, ktorý by sa v základnom pochopení významu svojho života – obetovať svoj život za Cirkev – dokázal inšpirovať bez Božieho slova. Všetkých Duch Svätý orientuje cez rozlišovania znamení čias k ohlasovaniu evanjelia ako posolstva vnútornej slobody. Naše šťastie a vyváženosť závisia práve od zodpovednosti, ako sa tejto úlohy zhostíme.

Systematická príprava evanjelia na každú nedeľu – ako cirkevnú slávnosť zmŕtvychvstania Ježiša Krista – utužuje kresťanské povolanie, hľadanie pravdy, vnútorné rozlišovanie pri uplatňovaní spravodlivosti a pokoja medzi ľuďmi, predovšetkým vo vlastných rodinách. Kresťan živený duchom evanjelia a podporovaný sviatosťami, najmä eucharistiou, je ochotný žiť a šíriť Božie milosrdenstvo na Božiu chválu.

Túto príručku názorných aplikácií do každodenného života cez konkrétne príklady z náboženskej a svetovej literatúry odporúčam čo najširšiemu publiku pre jej jednoduchosť a jasnosť. Duchovní a zasvätené osoby aj laici, či žijú v rodinách alebo v celibáte, nájdu cenné podnety vracať sa vnútorným životom k Bohu a vonkajším životom pracovať na evanjelizácii dnes už nekresťanskej spoločnosti.

Zamyslenie sa nad textami nedeľných evanjelií ocenia ľudia, ktorí uprednostňujú individuálnu prípravu na nedeľné liturgické texty, ale aj ti, ktorí Sväté písmo študujú v skupinách na biblických stretnutiach. Práve tomuto spoločenstvu veriacich by som odporúčal, aby dobrou vôľou a dôverou v Duha Svätého premohli počiatočné rozpaky z nedostatku skúsenosti modlitby a spoločného štúdia evanjelia a podnecovali touto aktivitou kňazov a okolie k zamysleniu sa nad zmyslom života. Verím, že táto cesta má šancu prispieť k pozitívnym zmenám nielen vo farnosti, ale aj v evanjelizácii celého sveta (Mt 28, 16 – 20).

Mons. ThDr. Ján Majerník

VÝZVA NA BDELOSŤ

(1. adventná nedeľa)

Ježiš povedal svojim učeníkom: „Ako bolo za dní Noema, tak bude aj pri príchode Syna človeka. Ako v dňoch pred potopou ľudia jedli a pili, ženili sa a vydávali až do toho dňa, keď Noe vošiel do korába, a nič nezbadali, až prišla potopa a zmietla všetkých, tak bude aj pri príchode Syna človeka. Vtedy budú na poli dvaja: jeden bude vzatý, druhý sa ponechá. Dve budú mlieť na mlyne: jedna bude vzatá, druhá sa ponechá. Bďte teda, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán. Uvážte predsa: Keby hospodár vedel, v ktorú nočnú hodinu príde zloděj, veruže by bdel a nedovolil by mu vniknúť do svojho domu. Preto aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej nevíete.“ (Mt 24, 37 – 44)

Evanjelista Matúš napísal tieto slová v období, keď prvotná Cirkev druhý príchod Krista síce túžobne očakávala, ale stále nenastával. Niektorí preto prepadli únave a ľahostajnosti, iných viac zaujímal, kedy a ako sa to stane.

Aj dnes človeka asi najviac zaujíma skutočnosť, kedy sa to stane a aké to bude. O tom však Ježiš nehovorí. O čom však hovorí, je realita jeho príchodu a prekvapivosť tohto okamihu. Označenie *bude vzatý, bude vzatá* je narážkou na Mt 24, 31 – na zhromaždenie vyvolených, na ktoré budú prenesení anjelmi, a znamená záchranu. Slová *ponechaný, ponechaná* znamenajú záhubu, resp. ponechanie súdu, o ktorom hovoria tri podobienstvá Matúšovho evanjelia v 25. kapitole.

Pavol tým, ktorí bagatelizujú Kristov druhý príchod, odkazuje: „*Prebud' sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietať Kristus!*“ (Ef 5, 14). Stavom spánku alebo polospánku je stav človeka v putách hriechu alebo žijúceho v zabudnutí na Boha. A môže to byť aj stav vlažnosti, žitie akéhosi pohasnutého kresťanstva.

Anton Pavlovič Čechov (1860 – 1904) v jednej zo svojich poviedok opisuje istého muža, ako vezie svoju chorú manželku do nemocnice.

To, že sa niečo s ňou deje, si uvedomil pri jej pohľade. Keď prišiel večer domov opitý a ako zvyčajne jej začal nadávať a hroziť pästou, zbadal, že jeho žena hľadá pohľadom, akým sa na neho nikdy nepozerala. Jej starnúce oči vždy mávali výraz krotký až mučenícky – ako psy, ktoré veľa bijú a málo krmia. Ale v ten deň na neho žena hľadela inak – prísne a nehybne ako svätí na ikonách alebo umierajúci. Pochopil, že je zle.

Ako ju na druhý deň viezol na saniach, rozprával jej celou cestou. V podstate to však bol rozhovor samého so sebou. Oženil sa s ňou pred štyridsiatimi rokmi. Vtedy bola mladá, pekná, z bohatého domu. Ulakomil sa na jej peniaze. Spolu mali predpoklady na dobrý život, ale on – leňoch, keď práve nebol v krčme, ležal vyvalený doma pri peci a tak márnil svoj život. Nerušene, v opileckom polozabudnutí, bez žiaľu i bez radosti. Zrazu, keď žena ochorela, pocítil v sebe bolesť a starosť o ňu. „Už ťa nebudem biť,“ sľuboval. „A či som ťa ja niekedy bil zo zlosti? Bil som len tak pre nič. Rád som ťa videl. A či ťa stále bolí ten bok?“

Rozpráva svojej žene a divným mu je, že sa jej na tvári netopí sneh, že jej tvár je akási popolavá, vosková, vážna. Chytí ju za ruku a tá padne ako kus dreva. Pochopí, že zomrela. Muž plače. Ako rýchlo sa to stalo. Jeden deň je žena chorá a na druhý jej už niet. Nestihol si ešte požiť s ňou, vyrozprávať jej všetko, mať ju rád. A ona už umrela. Žil s ňou štyridsať rokov a tie prešli ako vo sne. Pri opilstve, bitke a núdzi necítil život. Ako na potvoru žena zomrela akurát vtedy, keď pocítil, že ju má rád, že nemôže bez nej žiť, že sa proti nej veľmi previnil. „Odznova keby som mohol žiť,“ pomyslel si muž.

Obracia sane a vracia sa s mŕtvou ženou domov. Je unavený. Opraty mu vypadnú z rúk a premýšľa. „Veď kobyľa dôjde domov aj sama, pozná cestu.“ Pospať sa mu žiada. A keď po čase kôň zastaví, muž otvorí oči. Je pred akousi chalupou. Mal by vyjsť von a pozrieť sa, kde je. Nechce sa mu. Spal by. V celom tele má takú lenivosť, že radšej zamrzne, ako by sa mal pohnúť. Nerušene zaspí.

Prebudí sa vo veľkej izbe. Uvedomí si, že žene treba pripraviť dôstojný pohreb. Je prekvapený, že vidí pri sebe lekára. Chce vyskočiť z postele, ale pocíti, že ruky a nohy ho neposlúchajú. „Kde mám

nohy? Kde mám ruky?“ zhrozí sa. „Omrzli ti! No čo plačeš? Ved' si si dosť požil života!“

Rýchlo mu život pretiekol pomedzi prsty. Neskoro bolo leňochovi ľutovať!

Keď A. P. Čechov napísal túto poviedku, premýšľal, aký jej dá názov. Nakoniec ju nazval veľmi prilihavo *Nešťastie*. Je naozaj nešťastím premrhať svoj život. A ešte väčším nešťastím je, ak človek v svetlej chvíľke, keď cíti šancu na nový začiatok, aj tú svojou darebnosťou premárni. Príbeh lenivca z poviedky sa môže podobáť situáciám v našich životoch.

Myšlienku bdelosti a neustálej práce na sebe ukrývajú aj mnohé evanjeliové príbehy, ktoré čítame v liturgii počas adventu. Majú nás prebudiť z vlačnosti a otupenosti: *Pán je blízko, bdejte! Lebo nepoznáte čas ani hodinu, kedy príde!*

HLAS VOLAJÚCEHO NA PŮŠTI

(2. adventná nedeľa)

V tých dňoch vystúpil Ján Krstiteľ a hlásal v judejskej púšti: „Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.“ To o ňom povedal prorok Izaiáš: „Hlas volajúceho na púšti: ‚Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajte mu chodníky!‘“ Ján nosil odev z ťavej srsti a okolo bedier kožený opasok. Potravou mu boli kobyľky a lesný med. Vtedy prichádzal k nemu Jeruzalem a celá Judea i celé okolie Jordánu. Vyznávali svoje hriechy a dávali sa mu krstiť v rieke Jordán. Keď videl, že aj mnohí farizeji a saduceji prichádzajú k nemu na krst, povedal im: „Hadie plemeno, kto vám ukázal, ako uniknúť budúceму hnevu!? Prinášajte teda ovocie hodné pokánia! Nenazdávajte sa, že si môžete povedať: ‚Naším otcom je Abrahám!‘ – lebo vravím vám: Boh môže Abrahámovi vzbudiť deti aj z týchto kameňov. Sekera je už priložená na korene stromov. A každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa. Ja vás krstím vodou na pokánie, ale ten, čo príde po mne, je mocnejší, ako som ja. Ja nie som hoden nosiť mu obuv. On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom. V ruke má vejačku, vyčistí si humno, pšenicu si zhromaždí do sýpky, ale plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.“ (Mt 3, 1 – 12)

Dnes je na trhu veľa príručiek, ktoré radia, ako sa má správať ten, kto chce druhých pre niečo získať. Má to byť človek vhodne oblečený, príjemného vzhľadu, jeho reč má vzbudzovať dôveru. Ján Krstiteľ, oblečený do ťavej srsti, nekultivovaného zovňajšku, nazývajúci farizejov a zákonníkov hadím plemenom, porušuje zásady úspešnej komunikácie.

Kultivovanosť však izraelský národ od prichádzajúcich prorokov ani neočakával. A Ján Krstiteľ, ktorý vystúpil na púšti, hneď vzbudil pozornosť, lebo prerušil dlhé, štyri storočia trvajúce mlčanie prorokov (1 Mach 4, 46; 9, 27; 14, 41). Jeho zjav sa nápadne ponášal na Eliáša. V Druhej knihe kráľov sa o Eliášovi, ktorý pôsobil asi sedemsto rokov pred Jánom Krstiteľom, píše toto: „Muž v srstenom plášti a cez bedrá opásaný koženým opaskom.“ „To je Tesban Eliáš!“ (2Kr 1, 7 a 8).

Ján Krstiteľ jedol kobyľky a lesný med. Túto poznámku evanjelistu nemožno brať doslovne. Skôr týmto evanjelista naznačuje silu Jánových slov – na púšti totiž žili aj silné kobyľky, schopné premôcť hada. Sú znamením sily Božieho slova, ktoré víťazí nad nepriateľom. Aj ďalší púštny pokrm – med z divokých včiel – v nás evokuje vlastnosti Božieho slova: „*Výroky Pánove... sú sladšie než med, než medové kvapky z plástu.*“ (Ž 19). Keď teda evanjelista píše, že Ján sa živil kobyľkami a lesným medom, chce tým povedať, že žil s Božím slovom.

Elite vtedajšieho židovského národa znejú Jánove slová veľmi drsne. Pýtame sa, či to prorok nepreháňa, veď každý človek – ak má dobrú vôľu – je schopný vnútornej premeny. Evanjelium však nezaznamenáva všetko a úplne chronologicky. Je možné, že Ján vyslovil ostré slová až po opakovaných príchodoch farizejov a zákonníkov, keď videl, že k otázke pokánia pristupujú iba formálne, že chcú vzbudiť sympatie ľudu voči sebe a že Jánovo hnutie chápu len ako momentálnu módnú náboženskú vlnu, na ktorej sa treba zviezť na upevnenie svojich svetských pozícií.

(Správali sa presne opačne ako ten chlapec, ktorého sa pýta kamarát: „Bol si na omši?“ „Nebol. Trvá to tam dlho a v kostole je zima.“ Farizeji a zákonníci si naopak povedali: „Pôjdeme tam a nejakto to prežijeme...“)

Jánov tón voči ostatnému ľudu bol miernejší. *Obráťte sa!* znie jeho výzva. V tom je podobný mnohým starozákonným prorokom, ktorí žili pred ním. V niečom však je jeho ohlásenie úplne „nové“ – a to v oznámení dôvodu na pokánie: *Priblížilo sa nebeské kráľovstvo!* Nebeské kráľovstvo pre Žida bolo synonymom Boha. Vysloveniu jeho mena sa však z úcty voči druhému Božiemu príkazu vyhýbal.

Ján bol autentický a pravdivý. To by malo platiť o každom z nás. Aj Cirkev potrebuje byť hlasom, ako bol Ján Krstiteľ: potrebuje byť autentická a pravdivá. Len vtedy ju ľudia budú počúvať a budú ochotní sa meniť. O tom je aj nasledujúci príbeh z knihy A. J. Cronina *Kľúče od kráľovstva*.

Keď Francis Chisholm pricestoval do Číny, kde mal pôsobiť ako misionár, srdce sa mu divoko rozbúchalo vzrušením. V prístave zaregistroval veľký stisk. „Žeby ma prišli privítať veriaci?“ Bola to nádherná myšlienka na konci jeho predlhej úmornej cesty. Keď vystúpil, pochopil, že sa mýlil. Nikto ho nevítal. Vlastne áno – dvaja usmievajúci sa Číňania držiaci pred sebou obrázok Svätej rodiny. Ako sa čoskoro ukázalo, tí dvaja boli ochotní byť nablízku svojmu kňazovi len za stanovený pravidelný plat. „Ja vám nemôžem platiť. Nemám peniaze. Som chudobný, ako bol chudobný náš Pán,“ riekol im misionár. „Nuž, hádam, pôjdeme tam, kde si nás väčšmi poctia.“ Francis Chisholm neprotestoval, i keď na chvíľku zapochyboval, či bolo dobré nechať odísť ľudí, ktorí boli preňho jediným spojivom s tunajším kresťanským svetom.

Keď prišiel na miesto, kde mala misijná stanica stáť, nenašiel tam nikoho. Len napoly zrútený kostol. Jeho predchodca na stavbu vybral lacný pozemok pri rieke, a keď prišla veľká voda, z misijnej stanice ostalo iba rumovisko. Jediné prístrešie, ktoré medzi zrúcaninami ostalo nepoškodené, bola slamou pokrytá maštaľ. „Nuž čo,“ povedal si. „Kedysi bola stajňa dosť dobrá i pre Krista.“ Zložil sa tam a premýšľal. Zo správ predchádzajúceho kňaza bol čítal, že táto kresťanská misijná stanica je v rozkvetu. Dvaja kresťania, s ktorými už mal tú česť sa stretnúť, mu však dávali tušiť, v čom spočívali misijné úspechy jeho predchodcu.

Potme si klakol na rumovisku a modlil sa. Modlil sa vrúcne a z hĺbky srdca. „Bože môj, žiadaš si, aby som začal z ničoho. Chcem pracovať a nepoddám sa nikdy. Nikdy!“

V meste dvaja „odvrhnutí“ Číňania rozhlásili, že kňaz je chudobný a nemá z čoho rozdávať. A tak keď ráno slúžieval svätú omšu, neprišiel nik. Cítil sa veľmi sám. Mal pocit, že je na dne. Modlil sa ako nikdy predtým. Vrúcne veril v účinnosť modlitby: „Bože, ty si mi pomáhal v minulosti, pomôž mi aj teraz, veľmi ťa prosím!“ Nevraživosť ľudí voči nemu však stále rástla. Na vykrikovanie detí si už zvykol. Nedávno si jedno z nich, vidiac ho kráčať ulicou, demonštratívne odbavilo svoju ľudskú potrebu pri jeho nohách. Raz večer, keď sa vracal do maštale, priletel odkiaľsi z tmy kameň a rozbil mu hlavu.

A práve vtedy, keď si obväzoval rozbitú hlavu, akoby sa v nej zrodila nová myšlienka: „Musím sa k týmto ľuďom priblížiť. Musím urobiť všetko pre to, aby som sa k nim priblížil! Otvorím si ošetrovňu!“ Nebol odborníkom v tejto oblasti, ale doma sa popri svojom priateľovi lekárovi niečo priučil. V tomto kraji boli lekárske metódy barbarské, plné povier, bez znalosti zásad hygieny a dezinfekcie.

Za svoju prácu ošetrovateľa Francis Chisholm nežiadal ani peniaze, ani vd'aku. Kostol ostával stále prázdny, ale ošetrovňa bývala často preplnená.

V noci sníval o novej misijnej stanici. Veril, že Boh jej dá vzísť. Nikdy by ju už nepostavil na pozemku v blízkosti rieky. S túžbou hľadieval na krásny Vrch jasného zeleného nefritu obrastený cédrovým lesom. Raz okolo neho prechádzal bohatý správca tohto pozemku a kňaz sa mu prihovril: „Často obdivujem krásny pozemok, ktorý spravujete.“ „Tento pozemok je perla nedosiahnuteľnej ceny. Môj pán ho nechce predáť.“ A oznámil mu sumu, ktorú už bohatý vlastník, významný mandarín, odmietol. Kňazovi sa zatočila hlava. Suma, ktorú počul, desaťnásobne presahovala najobávanejšiu výšku, na akú sa opovážil pomyslieť. Cítil sa zahanbený za absurdnosť, do ktorej ho zaviedli vlastné sny.

Keď Číňan videl kňazovo sklamanie, neubránil sa, aby mu nedal najavo trochu opovrhnutia. „Prečo ste prišli až sem? Či vo vašej krajine nie je dosť hriešnikov, ktorých treba spasiť? My máme svoje náboženstvo a svojich bohov, ktorí sú starší ako tí vaši. Ten pred vami tu narobil mnoho kresťanov, keď na umierajúcich lial vodu z fľaštičky a vravel „ja ťa krstím“. Ale aj tým, že dával jedlo a šaty mnohým, čo mu spievali pesničky, len aby mali prikryté telo a plné brucho. Či aj vy to chcete robiť ako on?“

Nie, takto to Francis robiť nechcel. Vedel, bol si tým istý, že veriacich si za peniaze kupovať nebude. Viera musí byť slobodným rozhodnutím sa človeka pre Boha. Štatistiky a dlhé hlásenia, ktorým kňaz pred ním venoval toľko času, predsa nič nehovorila. On odmietal, že by chladné čísla mohli odmeriavať jeho námahu pre Božie kráľovstvo.

Prvá osoba, ktorá sa zúčastnila na omši, bola stará, otrhaná a zahanbená žena. Z hrubých handár si potajme vytiahla ruženec

a vyzerala, akoby chcela po prvých kňazových slovách ujst'. Francis sa opanoval a tváril sa, akoby ju nezbadal. Na druhý deň ráno prišla aj s dcérou.

Prvý, kto ho požiadal o krst, bol bohatý mandarín, ktorému vyľiečil jediného ťažko chorého syna. Bol to pán správcu pozemku, o ktorý kňaz pred časom prejavil záujem. „Veríte?“ opýtal sa mandarína kňaz. „Nie.“ „Tak prečo sa chcete dať pokrstiť?“ nechápal. „Preukázali ste mi najväčšie dobro, tak teraz ja chcem preukázať dobro vám.“ Bolo to pukušenie. Francis sa ovládol: „Ale ak neveríte, ja vás musím odmietnuť. Keby som vás pokrstil, bolo by to rúhanie.“ Mandarínovi viditeľne odl'ahlo. „Tak sa vám azda odvd'ačím iným spôsobom,“ povedal, ovládajúc svoj hlas, a s hlbokou poklonou zmizol.

O chvíľu bol Francisovi doručený pergamenový zvitok, v ktorom stálo: „Prosím, aby ste odo mňa prijali tento nehodný dar. Je to darovacia listina na pozemok pod Vrchom jasného zeleného nefritu, ktorý sa týmto stáva navždy bezvýhradne vašim. Prosím, aby ste prijali i dvadsať robotníkov, ktorí vám budú k dispozícii, kým nedostaviate všetko to, čo chcete na tomto pozemku postaviť.“

Kňaz sa nezmohol na slovo. Vyšiel na Vrch jasného zeleného nefritu a tam pri mesiaci pod vysokými cédrami plný vďaky zaspieval Bohu *Magnifikat* (chválospev).

Veril, že s ním v tejto zvláštnej krajine urobí i ďalšie kroky.

JÁNOVE POCHYBNOSTI

(3. adventná nedeľa)

Ján bol v žalári. Keď počul o Kristových skutkoch, poslal k nemu svojich učeníkov opýtať sa: „Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ Ježiš im odpovedal: „Choďte a oznámte Jánovi, čo počujete a čo vidíte: Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čistí, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium. A blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší.“ Keď odchádzali, začal Ježiš hovoriť zástupom o Jánovi: „Čo ste vyšli na púšť vidieť? Trstinu zmietanú vetrom? Alebo čo ste vyšli vidieť? Človeka oblečeného do jemných šiat? Veď tí, čo nosia jemné šaty, bývajú v kráľovských domoch. Teda čo ste vyšli vidieť? Proroka? Áno, hovorím vám, viac ako proroka! Lebo to o ňom je napísané: ‚Hľa, ja posielam svojho posla pred tvojou tvárou a on pripraví cestu pred tebou.‘ Veru, hovorím vám: Medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nepovstal nik väčší ako Ján Krstiteľ. Ale ten, kto je v nebeskom kráľovstve menší, je väčší ako on.“ (Mt 11, 2 – 11)

Film *Brooken Silence (Prerušené mlčanie)* je o trapistickom mníchovi z Ameriky, ktorý raz musel prerušiť svoj život v tichu a odlúčenosti od sveta. Bol svojím rádom vyslaný do ďalekého Tibetu, kde mal v mene rehole vystupovať pri zložitom dedičskom konaní. V lietadle sedel pri jednom peknom afroamerickom dievčati, ktoré pochádzalo z úplne iného sveta a ktoré naivného mnícha šikovne okradlo.

Ich cesty sa však stále opätovne krížili a ich odlišné svety boli pri tom konfrontované. Vo filme je aj nasledujúci dialóg, keď ona povedala: „Vravíš, že veríš v Boha. To ako mních určite aj musíš. Ale prezrad' mi, nikdy si vo viere nemal pochybnosti?“ On po chvíli rozmýšľania priznal: „Nie, nezvykol som mávať pochybnosti, bol som vo svojej viere silný. Až kým som sa nestal mníchom. Potom som si musel prejsť ťažkými pochybnosťami.“ A po chvíli ešte dodal: „Myslím si, že je to tak dobre. Viera bez pochybností je buď mimoriadnym darom Božím, alebo fanatizmom, alebo to nie je ozajstná viera.“

O pochybnostiach hovorí aj dnešné evanjelium. Pre Jána sú o to ťažšie, že ich prežíva na sklonku svojho života. Dali by sa zhrnúť takto: „Aký zmysel malo moje ohlasovanie? A malo vôbec zmysel?“ Najmä v Jánovi rezonovala tá

najťažšia otázka: „Je ten, ktorému som pripravoval cestu, naozaj tým, ktorý má prísť?“ Ján totiž vnímal, že jeho bratranec Ježiš, ten, v ktorom rozpoznal Mesiáša a ktorému pripravoval cestu, vyzerá a správa sa úplne inak, ako si to sám predstavoval.

Ján bol naplno človekom starozákonného myslenia. A hoci mal o Mesiášovi oveľa duchovnejšiu predstavu ako väčšina Židov tej doby, stále jeho predstava bola „starozákonná“. Predovšetkým – Ježišove reči boli na míle vzdialené apokalyptickým predstavám Židov o Mesiášovi ako o Sudcovi, ktorý v ohni spáli všetkých bezbožníkov a v krvi utopí nepriateľov Izraela.

V Jánovom zmätku môžeme často nachádzať svoj zmätok. Každý z nás má limity v chápaní vecí a zákonitostí. Máme svoju šablónu, vzorec, podľa ktorého sa však nedá všetko vypočítať. Naše poznanie a chápanie majú svoje hranice, poza ktoré my nie sme schopní ísť. Mať limity chápania je v poriadku. Len je potrebné, aby si to človek uvedomil a prijal to.

V Jánovom živote nachádzame tzv. spiritualitu prsta – ukazovať nie na seba, ale na Ježiša: „*On musí rásť a ja sa musím umenšovať.*“ (Jn 3, 30). A zrejme to nebolo také ľahké, ako sa nám z evanjeliových správ na prvý pohľad zdá. Za jeho ustúpením sa musel skrývať proces.

Jánovým problémom mohlo byť aj to, že nevidel plody svojho snaženia. Toto je problém „všeludský“. Všetci očakávame, že budeme vidieť ovocie svojej námahy. A keď to tak nie je, ostávame zdeptaní. Je to najmä preto, lebo si neuvedomujeme, že najdôležitejší nie je výsledok, ale snaha o dobrú vec, cesta, vernosť procesu. Pri práci na Božom diele to platí osobitne. A Ján to určite vedel, ale v ťažkej chvíli života to potreboval opäť počuť.

Podobnou krízou viery ako Ján Krstiteľ prechádzal aj Charles de Foucauld, pustovník, ktorý hlboko v púšti viedol asketický život plný pohostinnosti, ručných prác a modlitby. Vždy bol plný nádeje, že raz sa aj iní nadchnú jeho víziou a v púšti vytvoria jednoduché spoločenstvo, ako on hovorieval: malú rodinu, malý domček, veľmi nenápadné, všedné, obyčajné spojenie práce a modlitby.

Dnes vieme, že počas jeho života sa k nemu nikdy nikto nepripojil, a keď ho pred vyše sto rokmi vzbúrenci jedného z domorodých kmeňov ako 58-ročného zavraždili, zdalo by sa, že všetky jeho sny a túžby umreli s ním.

Až o niekoľko rokov po jeho smrti sa štyridsaťosem ľudí tak nadchlo jeho životom a myšlienkami, že sa rozhodli nasledovať jeho život v jednoduchosti. Louis Massignon sa postaral o vydanie životopisu priateľa Charlesa de Foucaulda a niektorých jeho spisov. Postupom času ako semienka zasiate do zeme začali pučať spoločensvá modlitby a práce. Dnes má duchovná rodina Charlesa de Foucaulda dvanásťtisíc členov – slobodných i ženatých, kňazov, rehoľníkov, laikov.

Ján Krstiteľ i Charles de Foucauld nás učia, že práca na Božom diele si vyžaduje trpezlivosť. A že viera, ak je živá, pôjde s nami ruka v ruke s pochybnosťou až do konca.

Som presvedčený, že až viera premenená v ohni kríz a zbavená všetkého „príliš ľudského“ môže byť viac odolná proti stálemu pokušeniu náboženského zjednodušovania, vulgarizovania a lacnej nenáročnosti. (Tomáš Halík)

Neviem, prečo si myslíte, že „žulová“ viera je lepšia ako „malá“ viera popretkávaná množstvom otázok. Stačí, ak je opravdivá, lebo vo svojej „malosti“ ešte viac potrebuje Boha. Som naplnený nádejou, keď vidím, ako v Božom ľude vyrastajú otázniky – keď niekoho neuspokojí odpoveď, ktorá už zaznela, odpoveď z príručiek. Som rád, že ľudia chcú ísť do hĺbk, s vierou sa stotožniť. (Ermes Ronchi)